

Megyénk függetlenségi pártja.

A megyei gyűlés meghatározta e. f. december 28-ra Hajdumegye tisztai karának új megválasztását, ezt azért rendelte annyira az év utolsó napjaira, nehogy oly egyének vezessék a megyei hivatalos teendőket hosszabb ideig, kik megválasztva nem lettek, a melykimeletes és tapintatos eljárás ez, főispán ur ő méltóságától, éppoly megdöbbentő fájdalommal okoz minden hazafi kebelében, azon hideg közönyösséggel, mit e szép-nevű megyében tapasztalunk, kell a függetlenségi párt részéről; vagy talán azt akarja velünk elhíttetni valaki, hogy Hajdumegye területén már lehetetlen lett az oly erős és hatalmas párt? Azt elnem hisszük senkinek hogy ez a legmagyarabb kis megye, mely már nevével viseli a haza iránti régi jobb idők dicső emléket, engedné, hogy területén az ugy is rég megalakult függetlenségi párt — még azon biztos, de fölnem vehető tudatban is, hogy kis e bbségbe maradjon, ne teljesítene hazafiúi szent kötelességet!

Hiszen ha minden golyó találna, ki lenne bátor katona?

Nem szabad tehát amugy sutyonba köpenyeg alatt rejtőznie azon párt fiait elvi harczának, kik a haza függetlenségének egyedüli mentő szavát tűzték magasan emelt lobogójukra: — hiszen éppen most írja a nagy száműzött „hogy a z e l e v ű l h e t t e n a l l a m f ű g g e t l e n s e g i j o g d i a d a l a n a k s a n e m z e t i r e n d e l t e t é s b e t ö l t t j é s e n e l a n e m z e t r e n e m a t a n u — h a n e m a t é n y e z ő v á r.” Na hát ha ez igaz, mihelyt szent igaz is, akkor nem szabad éppen Hajdumegye fiairól felténni azt, hogy ők csak mint félre volt uló tanúk akarnak az ország és hazánk most megindult látszó nagy drámájában szerepelni.

Fel tehát Hajdumegye függetlenségét szerető fia hazámnak, ki avval a lobogóval, melyre fel van írva Magyarország önálló állami létének függetlensége, melyen innen nincs akujja velünk a czitra szavú hatalomnak még ha arannyal van is annak láncza!

Nyiltan sikrazsallani, ez a magyar jellem ezred éves szokása, nem pedig az alattomoság gyáva takarója. Fel tehát avval a lobogóval, hadd lássák meg azok a vén megyék, hogy fiatal testverők epoly bátran tud a sikra lépni, mint akár az a régi Bihar, melynek nevet ma gyászlepel borítja.

Alkotmányos az ország, tehát szabad a politikai mozgás, ki tehát a sikra, hadd píruljon meg hazafiúi szellemeiktől régi anyatök a vén Bihar és Szabolcs.

K.

Helyi hírek.

* Október 6-án folyt le Aradon az 1848-as magyar szabadságharcz tragédiájának legmegrendítőbb s hazánkunk örök tanulságára szolgáló mozzanata: a 13 forradalmi vezérnek, a szavaz legvitezebb s hazáinkért dicsően élt s halt hősiének galád kivégeztetése. Az elvezetett seb-akik mindenike még mindig „égbe kiált, bár iszonyuan hallgat” s a bitóra vont felistenek utolsó lehellete még mindig ott leng ez idők viharában. Debreczen városa ezt a bánatos évfordulót mindenkor megüli; most már megbékélve, azonban még mindig nem feledve és epen most százszo-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A két Adlerberg gróf.

— Az orosz tartsaságból. — Kinek alkalma volt Miklós czár idejében, midőn még vasuti összeköttetés sem létezett, az utat Berlin és Szent-Pétervár között postakocsin megtenni, annak lehetetlen, hogy fel ne tűnt legyen a muszka postaállomások várótermibeiben egy egyenruhás, karcus férfinak arczeke, a ki szürke szemében kepelhetlen unalmassággal merengett maga ele. Mig a czár ő szent felségének képmása hiányzott némely eldugottabb stáczió, addig azon hosszú bajszu ur minden falon ott lógott. S ha az utas végre elérte a birodalmi székvarost, és sietett a postapalotához — jelentkezni, mig fáradtan antichambreirozott várva, hogy a sor rád kerüljön: ismét gyönyörködhetett néha órákig az említett képen, mely azonban itt már olajfestmény volt és aranyrábám díszelgett. Azon este pedig aki a ballet-el látogatta meg, valahára megismeré az első sorban ülve a kérdéses férfit eredetiben. Tábornoki egyenruha fedé természet, néha a „paleto militaire” vörös bélesével tüntetett, mig egyik karját derekára csipeszté, melynek karcuságáért bármely fiatal hadnagy megirigyelhette volna, s ámbár haja szurokfeke volt,

* „Aus der Petersburger Gesellschaft“ Leipzig. Verlag von Duncker et Humblot.

san emlékezve. A debreczeni 1848/49-ki honvéd-egyesület — a mint már irtuk — e hó 6-án, d. e. 9 órakor, a r. kath. templomban az 1848/46-ki magyar szabadságharcz 1849. október 6-ikán kivégzett vertanúi emlékére ismét gyászünnepelet tart s erre sz. kir. Debreczen városban létező minden hatóság, bíróságot, testületet és az egész közönséget hazafiai kegyelettel meghívja. — Ugy halljuk, hogy pártunk tagjai is összegyűlnek e nap estején a helybeli függetlenségi kör helyiségében, hogy néhány könnyűt, bensőségteljes szót szenteljenek azok emlékének, a kik a magyar függetlenség eszméjének vertanúi!

* Megyénk őszi közgyűlése tulajdonképen ma lett bejelezve a jegyző könyvek hitelesítésével. A bizottsági tagok egy-két kivétellel mind hazautaztak, mert a mezei gazdálkodás nagyon szükségessé teszi a gazda otthon létét. De most kezdődik el a megyei életben a valódi pezsgés. November 4-ikén az új bizottsági tagok választása s aztán december 28-ikán megyei tisztújítás leendő, mind oly tények melyek nagyon sokakat fognak érdekelni. Természetes, hogy élénk mozgalmaknak nézünk elé s mi ezekről híven fogjuk olvasóinkat tudósítani.

* Az iparos-kör elnöksége felhívja az aláírt tagokat, hogy a szeptember 2-dikán megnyitott helyiséget (Czegléd-utca, Fried-ház) látogassák. Kétségtelen, hogy a szüretnek lefolyása után kedvelt találkozási hely fog az lenni sokaknak, annyival is inkább, mert a választmány gondoskodni fog oly eszközökről, hogy a tagok érdekeltségét ne csak felköltsé, de állandóan tenni is tartsa a kör iránt.

* Színház. Az első operette előadást látuk tegnap s az becsületére válik színtársulatunknak. A „Nap és Hold” került színpadra, igen erős ének- és zenekarral, jól rendezve s a kiállítás valódi csínjával. A két primadonna: H a l m a y n é asszony (Manola) és O r l e y Flóra k. a. (Beatrix) versenyében valódi örömlök telt. Halmayné asszonyt — közönségszavaknak már két év előtt kedvezett — ki-leptekor tapsal fogadták s ösmérséi nagy haladásáról tettek tanubizonyoságot. Játeka eleink s bizonyos gyermekség teszi kedvessé, e mellett hangja csinos, bár — csupa magas hanggal rendelkezve — néha eléssé válik s attól félünk, hogy sok megerőteltést nem állhatna ki. A két énekes nő hies duetteje (Fülemile mondá a csizmek. . .) nagy tetszésben részesült. A tenor-szerep (Miguel) a H o r v á t h u r kezében volt. A mult idény alkalmával tapasztalt indispozíciója megszűnt, most már csinos, tiszta s az érzések kifejezésére képes hangja van. K i s s Mihályról (Brazzeiro) fölösleges ismételnünk, hogy szépen énekel s eleinket ismételt. N e m e t h u r pedig a komikum minden eszközével érdemlé ki a derűség adóját s a „Csakis az asszony”, a „Vigan dudál a portugál” s a parazol-couplettek előadásában izlést vegyített a nevetetőbe. — Ez utóbbit jóakarólag ajánlunk F e n y e r i urnak is; e különben tehetséges ifju színes és író a színpadra torlalkodó szeret hozni s ilyenkor derűség helyett idegenséget ébreszt. Így a tegnap bemutatott álmos spanvol (Dégomez) ábrázolásában is túlzott és inkább részeg mint álmoszűszököt mutatott be; ilyen álmos ember nincsen. Emlékeznünk még tavaly a „Kornevillei harangok” szelűtött inno-kára, kinek alakjában egy számadó betegséggel s egy nyomorék alakjával akart derűre hangolni, holott elszomorított. Tessenek elhinni, hogy még operetteben is a diskret és az élthű alakításnak van nagyvob hatása. (L-g.)

* Kertészeti együletünk falkolójának nevora és árvezetése megjelent az évről és szét lett osztva Felhívjuk reát a gyümölcsészet barátainak figyelmét, mert jóhírűvé egyesületünkben kiváló minőségű, olesó nemes gyümölcsfák kaphatók.

* A katonai kórházban fekszik a szerencsétlenül járt Koller Károly ny. kapitány, kinek tudvalegőleg — egy menő szekérre lé-

pés alkalmával — lába a kerék kullói közé kerülvén, oly szerencsétlenül tört el, hogy a csontok is szétforgácsolódtak. Az ezredorvos kijelentése szerint legalább 3 hóig feküdni fog a beteg s lábát műtet alá kell venni.

* A kollegiumunkban tanuló hód-mező-vásárhelyi illetőségű felsőbb tanuló, kik szép számmal vannak itt, a budapesti egyetem egy-nyarazon vidékről fölkerült hallgatói példájára, egy ugynevezett „vásárhelyi kört” alakítottak, melynek czélja az önképzésen kívül, különösen a szegényebb vásárhelyi tanulók segélyezése a főiskolában. Minden esetre szép és életre való eszme volt az illető ifjakról, és kivitele oly tény, melynek követése igazán ajánlatos más városok vagy megyék ifjainak is. Így lehetne alakítani ugyanezen czélból: szatmári, kunsági stb. kört is.

* Elszállásolás. A tegnapelőtt bevonult 30-ik ezred első zászlóaljához idén besorozott újonczok, a városi hatóság által a Hatvan-utca végén levő ugynevezett „v á g ó h í d i” épületben lettek elszállásolva s a kiképzési időszak alatt itt is fognak lakni.

* Betörés és tolvajlás. Az éjeli ismét betörés és tolvajlás lett elkövetve. A setakerti egyik nyaralóba — melynek tulajdonosa a városban ünnepelet — ismeretlen tettesek betörték s az ottan talált és elszállított tárgyakat eltolvajolták.

* Leikész-választás. A várad-olaszii referálás f. hó 30. vasárnap délelőtt tartott meg az olaszii templomban. Zsufolásig tart házban Tóth József, h. k. kovacsii leikész, mint az egyházmegye által kiküldött választási elnök hirdette meg a hivatott bizottság által előre kijelölt öt egyén neveit, oly sorrendben, hogy Dombly Lajos kemeri ref. leikész legutoljára lett megemlítve. Az előbb meghirdetett négy leikész nevei említése alatt egy hang sem volt hallható, de valóságos örkánja támadt az eljenzésnek akkor, midőn Dombly Lajos jelöltetett. A közönlő hangzatos kifejezéseinek lecsendesülte után Tóth József elnök konstata, hogy D o m b l y L a j o s egyhangulag, a hívek közakarától v. olaszii ref. leikészválasztatot, mindazáltal szavazásra bocsátja a kérdést akkor, ha valamelyik jelölt vagy a többi jelöltet érdekelben 10 egyén kívánja a választást. A több száza menő választók közül azonban egyetlenegy sem akadt, ki ne csatlakozott volna Dombly Lajos megválasztásához, mi oly erős mértéke a közbizalomnak, melyhez kommentár sem kell. Az elválasztott leikész jelenleg Kémeren, Szilagy-megyében működik s itt vette a táviratot, melyre azonnal választott ekképpen, hogy érvényessé leendő választását annak idejében minél hamarabb megköszöni híveinek. Dombly mint jeles egyházi szónok, ugvis mint i odalmi férfi tekintély hírében áll az egyházkerületben, kinek megválasztásához — írja a „Sz. g.” — saját részünkről is ösztönt gratulálunk. Az állomás elfoglalása tudvalegőleg csak a jövő év tavaszán történik meg.

* A jogász segélyző egylet tegnap délután közgyűlést tartott, mely mintegy folytatása volt a mult hó 16-ikán szervezkedő gyűlésnek, a mennyiben ez alkalommal hirdette ki Liszka Nándor felügyelő tanár a tanárkarnak a Luby párt 32 tagja által az elnök választás ellen benyújtott fölébezerre hozott íteletét, mely a választást megerősíti s emel-fogva Nemethy Károlyt törvényesen megválasztott elnöknek jelenti ki. Nemethy Károly a gyűlésbe meghivatván, remek beszédben fejtekte ki programját, mely különösen a kölcsönök teljes buditására és a közel ezer forintra menő hátralékok behajtására irányul, de egy-szersmind lehetővé akarja tenni a tagok minél nagyobb segélyezését, melyre most, midőn a joghallatók a legatío tötteményétől elestek, oly égető szükség van. Beszédét a jelenvoltak lelkes eljenzése közt végezvén, elnökölő tanár ur kívánta, hogy az ujléklő szép programját beszédében kifejtett terveit siker koronázza. Ezzel az ülést véget ért.

* Feltűnő a sertes vásárbán, hogy a kövér sertes 49—50 krajczáron adatik el kilóját

számítva, míg a hentesek a húst magát a zsir-tól jól lekoppaszva 52 és a zsirnak való háj-nak, vagy szalonának kilóját 68 krajczáron merik. Szeretnénk ha ebben az árban nekünk az arányt valaki megmagyarázná. Ohajtandó volna, ha a rendőrség ezen árak limitálásába bele tekintene.

* A rekruták. Tegnapelőtt vonultak be a győngyöltre bevált, idei újonczok a vidékről városunkba. Jelenlétüket, különösen az e-ti és a késői órákban, siettek tudatni az egész várossal, öblös nótázásban öntve ki keblük terhét. Nagy önérettel mondogatnak oda a bírónak, hogy nem parancsol az már nekik, de még a szolgabíró sem, hanem csak a császár; hanem olyan hazakivánczozhatnám ize van ennek a keserves henczegesnek. Hat bizony parancsol már az a két csillagos rettenetes nagy ur nekik, akit ugy hívnak, hogy k á p l á r ur, parancsol olyan drákói szigorral, hogy a jámbor rekruta alig találja meg, melyik a bal a két lába közül. Harom esztendő haptakban tartani! Az bizony nagy sor. Nem csoda, ha az újoncz tele szívja magát szíverősítővel az ilyen kiltársa.

* Rendtelenség. Különbben oly éber rendőrségünknek megszűnik, hogy nem epen helyen valónak látjuk azt, hogy a czelegléd-utcai nagy bódé környékén hármasával is hevernek esténként a részeg emberek: már ez egészség szempontból sem lehet eltrühető, annál-kább nem a rend érdekében. Ajánljuk tehát a rendőrség figyelmébe e helynek éjeli meglátogatását.

* Magint „hep-hep”. Tegnap este az „Európa” kávéházban, hol rendszeren csupa izraelita közönség szokott lenni, B. Gv. ur ki szinten ahoz a hitfelekezethez tartozik, mulatság közben ugyancsak huzatta a hep-hep (zsidó) indulót, melyen az egész közönség igen jól mulatott. Mi azonban egyszerre mindenkorra ajánljuk, hagyjanak fel ezzel a rossz tréfával, mely egyszer elcsuszik, sokszor izetlenné válik.

* Úras reménykedés lehet, mert — biztos értesülésünk szerint — valótlán azon talán c z e l z a t o s a n terjesztett hír, hogy a nemrég elhunyt Lichtscheim milliomos izraelita, 1000 forintot hagyott volna tanügyi czelokra, még pedig felekezeti különbégg nélkül.

* A csendőrség. Mint híreles forrásból értesülünk, nagyon is buzgótlon teljesíti kötelességét, mint a közelebbi napokban is, midőn Újvároson egy bár igazolvány nélküli, de ott 7 év óta becsületes és dolgoz embernek ismert egyént fogott el s két szurony közt kiserthe Debreczenbe. Hát akkor a rablógyilkost hogy kiserik?!

Hazánk s a külföld

— Egy színeszőnő öngyilkossági kísérlete. Nagyváradon vasárnap reggel óta élénk megbeszélés tárgyát kepezi Gethfalvy Berta asszony öngyilkossági kísérlete, ki egy sebesen menő kocsiában ülve, revolverrel fejbe lötte magát. Az eset előzménye ez: Gethfalvy, helvesebben Streithammer Berta, elkülönözve el hosszabb idő óta ferjétől, Balázs József cs. kir. főhadnagytól, ki Lőcsén tartózkodik. Szülei Nyitrafn laknak, honnét ő is nemrégiben utazott Nagyváradra. Itt megismerkedett a színeszettel, s a mint hogy szavai szerint más városokban műkedvelésből többször fellépett, óhajta volt a helybeli közönségnek is bemutatnia magát. Ennek kivitelére Zajonghy jutalomjátékát választotta ki s az elmúlt szombaton csakugyan fel is lépett a „Hamlet” című operette-paródiában. A debut azonban rosszul ütött ki s bárba a műkedvelő sok tapsot kapott is, ennek epen nem volt oka örülni. Másnap, vasárnap reggel tehát, valószínűleg a balsiker feletti elkeseredésében a Csillagváros és Szőlös közt eső országúton a 19. számú egyfogatu berkocsiában, halántékra czéltott fegyverrel fejbe lötte magát. Közvetlen tette előtt a Paspök- és Felix-fürdőt látogatta meg, hol keresett valakit s némi várakozás után, délelőtti 10 órakor hazafele tért s az utban szánta rá magát végzetes lé-

zetületi élet legcsekélyebb ismerete nélkül, bankáraiknak okmányokat, temérdek pénztervek el (néha az állampénztár kárára), de kényei szolgálatra s foglári szerepre nem voltak használhatók. Typusa volt ezen egyéneknek Miloradowitsz bnök, ki Pétervárt több évig kormányzá, egyetlen törvénynek ismerete nélkül. I. Sándor czár 10-szer váltá őt ki a hitfelezők körmei közül, mégis nyakig el volt adósodva. Vitez, de gondatlan, lovagias, de csacsogó, szeretetreméltó, de felületlen volt ezen katona. Miklósnak kormánya nem használhatta az ily embereket, kik elveikert epen úgy tudtak volna harczra kelni, mint a czár-ért s hazájukért. Miklós czár emberei agensek voltak s nem hadsegédek; executorokat tartott s nem tanácsosokat, hadvezérek helyett káplánokat nevelt. Hazájának legképesebb tábornoka Jermolow, tétlenségre volt kárhoztatva kormányzata alatt s átalán a tehetség helyét elfoglalta a pedánság, a szorgalomt a góg s productió helyett ügyetlenséget látunk. Eddig az idezet.

Természetes tehát, hogy egy oly hercegi sari előtt, ki később mint uralkodó határozott ellenszenvvel viseltetett a tehetséges és független erelmű férfiak iránt, sok chance-a volt az előhaladásra a mi Adlerberg Wladimirunknak, a ki a „társaság”-ban is szívesen látott férfi vala. Mindazonáltal egészen 1825 ig meglehetősen ismeretlen egyéniség volt a nagy-hercegi hadsegéd. Megszókták őt olybá venni, mint a többi testőrtisztteket, kik minden ud-

pésére. A — valós rászása m lokesontó véve, az zott hallá hoz szállt rmetek. Innet a k folytonosa Korda főt tet, s bőve fejezte ki. — A temetése A beszent polnájában közösgel. A temető pénzügyv nmei kor főispán es sége szem b, az elhú és unokán Grünne gró tislav gró vett részt gében. — F sünkkan id tás által í ki a Páris „Vive la ré. — A határozato álezőz né Last becsü donos hoz kölcso ó leg ki s zelle b nekik kárp hany társ írók egyes cziót. Egey lottá elfogá szövetkezé dalmi és i ipari czelo tulajdon me leteket kár. A nagyvül manýat, ho ket, melyek tesere és szítesesere kóru, de v elfogad. — Csé Gyula meg győngyos-á gy egy-é magyar fő. — A sodik vilá tik, 1888 h osszes rész hatasz mil. — Apa következők narmesterek egy na. Az pegg, a bor k essel m Igy találtk ton orvosi s József, ki a ala vette, a a feleletet „m i t a n v i l a g o n l á t n i.” Az szemek kepe. — Car londoni bou Sullivan vál kezett is a Elisabethból

...míg a bentesek a húst magát a zsir...

...rekruták. Tegnapelőtt vonultak be a...

...Rendeltetés. Külömben oly éber ren...

...Megint „hep-hep!“ Tegnap este az...

...eres reménykedés lehet, mert — biztos...

Hazánk s a külföld

...gy színész négygyilkossági kísérlete...

...ter legesekélyebb ismerete nélkül...

...zetes tehát, hogy egy oly hercepi...

...pésére. A gyilkosnak óhajtott golyó...

...Az elhunyt Szapary László tábornok...

...Floquet szenátor, ki jelenleg főváro...

...A kölcsönkönyvtárak éppen érdekes...

...Csofátalos esemény. Gróf Erdődy...

...Apai fájdalom. Soltról (Pest megye)...

...Carey gyilkosát szerdán állították...

...vari ünnepélyen és elegáns bálon résztvesz...

...A czári koronázásokról hódunk egyszer...

...hangzólag azt vallották, hogy O'Donnell...

Muzsák.

...Emlékiratot adott ki a csángó ügyben...

...Kiss József előfizetést nyit „Mese...

...A „Nemzet“ megkezdte Jókai Mór...

...Bignió Lajos, a ki október 1-től...

...Irodalmi ereklyék. Dörner Kálmán...

...Midőn pedig a testi baj Wolkonsky her...

(Vége köv.)

...szótár, melynek előlapján Petőfi kézírásában...

...Hic liber est meus Testis est Deus Hic nomen erit

...Alexander natus Petrovics vocatus.

...Ez a könyv az enyém, az isten is tudja...

...Zeneművek. I. Hat Praelidium Ünnepélyes...

Közgazdaság.

...Az 1885 kiállítás ügye oly stadiumba...

...A közönség köréből. T. szerk. ur! Midőn...

...Tek szerk. ur! Azon hir hallatára, hogy a haladó...

...Szerkesztői posta. Szentes, B-Gyarmat sat. Egy kis életjel...

...előleg bélyegre 12.45., nyomtatványra 70.,...

...A dohány termelőnek tudomására juttatjuk...

Apró-cseprő.

...Cs. a sz. (ki a tükör gyárosokkal jó...

...B-n é: (szőke szépség, ifjusága depontján)...

...Cs.-n é: Természetesen! Sajnálta. Hanem...

...B-n é: hálálkodik, köszöni a „jóindulat“...

...Másnap a színházban ül feketében, sőt...

Emlékkönyvbe.

...A boldogok hamar felednek, Mert a ki tud feledni, boldog.

...Éld a jelet, feleld a mulat, Mulass a hűten örömeleket,

...Soha sem oly szép az ember, mint mikor...

Jean Paul.

...A házasságokkal úgy vagyunk, mint a madár...

Montaigne.

...A vont megáll, a konduktor rekedt hangon...

A közönség köréből.*

...T. szerk. ur! Midőn napon vallásunk szerint...

Ágai Ignác.

...Tek szerk. ur! Azon hir hallatára, hogy a haladó...

...Debrecezen, 1883. okt. 2.

...Neidermann Dezső (elgynn. Rosenthal Jenő, Ehrenreich Sándor.)

*) Ezen rovatért, melyben közérdekű felszólalások...

...Szerkesztői posta. Szentes, B-Gyarmat sat. Egy kis életjel...

...Szerkesztői posta. Szentes, B-Gyarmat sat. Egy kis életjel...

...Szerkesztői posta. Szentes, B-Gyarmat sat. Egy kis életjel...

